

”Viktigt att se städer i ett regionalt sammanhang. Hyllie har utvecklats till ett framgångsrikt nav.”

Den dystopiska framtidsbilden är att flygplatsliknande gallerior – som är likadana i stad efter stad – omger övergivna gamla centrum i förfall. Men alla som verkar i regionen har möjlighet att påverka utvecklingen. Det skriver Per Tryding, vice vd vid Sydsvenska handelskammaren.

Johan Anselmsson och Ulf Johansson, professorer i marknadsföring, tar upp hur en levande stad ska se ut och vilken roll den ska ha som handelsplats i framtiden ([Aktuella frågor 17/11](#)). Det ligger en hel del i deras perspektiv, inte minst att det har blivit allt svårare att ta sig till städernas centrum.

Även om städer är intressanta i sig är det viktigt att se dem i ett större regionalt sammanhang. Människor kan idag tänka sig att pendla till jobb och studier i betydligt större utsträckning och längre sträckor än förr.

Numera talar man om pendlingsregioner som håller samman flera kommuner. Västra Skåne är en sådan region med över en miljon invånare.

Möjligheterna att resa och transportera varor inom regionen är ytterst väsentliga för utvecklingen. Det är viktigt att det går att förena behoven av att arbeta, bo och konsumera. En central fråga i sammanhanget är att det finns knutpunkter där människor kan byta mellan till exempel buss och tåg.

Utanför centrala Malmö har Hyllie utvecklats till ett framgångsrikt nav. En orsak är just att det enkelt går att byta mellan buss och tåg – och att flyget, Kastrup, bara är tio minuter bort. En mugg kaffe latte hinner inte kallna mellan bytena.

Att Malmö universitet ligger nära centralen och Triangeln i Malmö är andra bra exempel på offentliga satsningar som har smittat av sig så att kontor och bostäder växt upp i närheten. Malmö Live kan ses som en extra krydda.

Nav som Triangeln och Hyllie är en viktig förklaring till att Malmö, som står för en tredjedel av invånarna i västra Skånes pendlingsregion, svarar för mer än hälften av alla nya jobb som skapas i Skåne. Lunds central och Knutpunkten i Helsingborg har inte haft samma tempo när det gäller att utvecklas som nav.

Det är svårt att hitta moderna kontor vid Lunds central. I Helsingborg byggs nu Knutpunkten om och förhoppningsvis kan det ge ett positivt resultat.

Att det är enkelt att komma dit med bil är också en viktig förutsättning för Hyllies möjlighet att locka människor. På andra håll i Malmö är det betydligt svårare. Där har kommunpolitikerna i hög grad tänkt bort bilarna. Företag överger stadsdelar, till exempel Västra hamnen, på grund av att de är svårtillgängliga för den som kommer med bil.

Idag är det väldigt lätt att ta sig med tåg, buss och bil till vissa platser, till exempel Hyllie, medan det knappast går att ta sig med bil till stadskärnor. Det är paradoxalt, eftersom det är en viktig pusselbit även för handeln, inte minst när digitalisering och urbanisering samverkar så att förutsättningarna för butiker och handel hastigt förändras.

Runt om i världen pågår innovativa försök kring logistik och handel. Skånska investerare testar till exempel bröd som säljer och distribuerar sig själva genom att betalsystem är inbäddade i brödkorgarna. Denna typ av innovation bygger ofta på användning av mindre bilar och flakmopeder. Snart drivs inte några fordon med fossilt bränsle och då sätter tillgången på el gränsen för utvecklingen.

Handelskammaren, Region Skåne och Ideon samarbetar nu med ett pilotarbete som vi kallar Game of Homes där boende, konsumtion och arbete ska integreras med ny teknik.

Eftersom människor idag arbetar och konsumerar i regioner snarare än i enskilda städer behöver beslut som gäller städer koordineras bättre med omgivningen. De nya pendelstationerna mellan Malmö och Trelleborg är till exempel perfekta för att förvandla bilister till tågpendlare. Men bara i teorin, eftersom det inte byggts bilparkering intill stationerna. Det finns många liknande frågor. Några exempel: Är det rimligt att Staffanstorp kilar in ett bostadsområde mellan Malmö och Lund? Är tillgängligheten till centrala Helsingborg och Malmö bara en fråga för städerna själva eller även för grannkommuner som Höganäs och Lomma? Hur ska skattekraften fördelas mellan kommunerna? Räcker det med mer samverkan eller behöver kommungränserna förändras?

Viktigt för framtidens städer är också att de har unika attraktioner i toppklass som lockar människor från när och fjärran. Nu har det gått några år sedan Malmö Live stod klart och därför är det dags för nästa flaggskeppsinvestering i regionen. Något inom kulturområdet vore bra. En ny konsthall är den givna kandidaten. Såväl privata investerare som Malmö kommun är intresserade. Här är ett bra tillfälle för näringslivet, kommunen och Region Skåne att samverka.

Säkerhet och trygghet är en akut fråga i dagens Sverige med många botten. Den ingår definitivt i det arbete som behöver ske för att bygga upp och bevara intressanta stadsmiljöer där alla vill och kan vistas.

Den dystopiska framtidsbilden är att flygplatsliknande gallerior – som är likadana i stad efter stad – omger övergivna gamla centrum i förfall. Men alla som verkar i regionen har möjlighet att påverka utvecklingen. Samverkan över kommungränser och mellan näringsliv och offentlig planering är en av nycklarna.

Per Tryding är vice vd och policychef vid Sydsvenska handelskammaren.